

мування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

З цією метою за дорученням экс-прем'єр-міністра України В. А. Ющенка Міністерство освіти і науки України та Український центр дистанційної освіти розробили Програму створення системи дистанційної освіти.

Дистанційне навчання є технологією, в якій в освітньому процесі використовуються ліпші традиційні, інноваційні засоби та форми навчання і яка базується на комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях, є рівноцінною з денною, вечірньою, заочною та екстернатом.

Дистанційне навчання передбачає високу активність, самомотивацію і самоконтроль. Окрім пізнавального та професійного мотивів, у студентів обов'язково наявний мотив розвитку й удосконалення, який значною мірою залежить від змісту діяльності.

Загальновідомо, що ефективність будь-якого навчального процесу залежить від ступеня мотивації, а він своєю чергою виникає лише разом з інтересом або потребою. Завдання викладача полягає в тому, щоб розвинути мотив самостійної діяльності студента, щоб вирішальним було внутрішнє спонукання, а не зовнішній тиск. Студент повинен усвідомлювати, що єдина причина можливих невдач — це недостатність власних зусиль.

Дистанційне навчання несумісне зі слабо мотивованою діяльністю, оскільки ця форма навчання потребує значного обсягу самостійної роботи, без виконання якої не буде досягнуто необхідного прогресу.

Телекомунікація (електронна пошта, телеконференції, у тому числі аудіо- та відеоконференції) дозволяють студентам самостійно формувати свій погляд на те, що робиться у світі, усвідомлювати багато явищ та досліджувати їх з різних поглядів, нарешті зрозуміти, що деякі проблеми можна вирішити тільки спільними зусиллями. Це елементи глобального мислення, це шлях до пізнання спільності людського буття й еволюції розвитку.

Д. Є. СЕМЬОНОВ, асистент, *Г. П. МАКЕДОН*, помічник декана факультету ІСІТ кафедри інформатики КНЕУ

СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ АНАЛІЗУ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Переваги використання сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі на сьогодні не викликають заперечень.

Проблеми виникають у процесі розробки та впровадження конкретних практичних кроків у даному напрямку. За кордоном розробку програмного забезпечення навчального процесу (методичних та програмних засобів) вважають досить недешевою справою з огляду на його значну науковість та необхідність спільної роботи висококваліфікованих спеціалістів: психологів, викладачів-предметників, комп'ютерних дизайнерів тощо.

Отож, у межах навчальних закладів для різних форм навчання, відмінних від абсолютно дистанційного (тобто без очного складання іспитів), є актуальним питання автоматизованої перевірки знань, оскільки в разі кваліфікованої розробки дає можливість значно підвищити ефективність перевірки знань за зменшення затрат часу на перевірку контрольних робіт.

В автоматизованих системах перевірки знань найпоширенішою формою контролю є тести. Будь-який текст структурно обов'язково складається з таких частин: завдання + еталон. Якщо в тесті немає еталона, то на оцінку правильності тесту впливають суб'єктивні судження. А без такої оцінки неможливо провести діагностику та вимірювання в разі контролю та сформулювати зворотний зв'язок у навчанні.

У цілому можна виділити п'ять загальних вимог до тестів:

- валідність (адекватність);
- визначеність (загальна зрозумілість);
- простота;
- однозначність;
- надійність.

Важливими характеристиками тесту є тип тесту та форма його проведення, які слід чітко розмежовувати. Тип тесту пов'язуватимемо з рівнем засвоєння матеріалу: розпізнання, розрізнення, класифікація — типи тестів першого, початкового, рівня; тести підстановки, конструктивні тести, типові задачі — типи тестів середнього, другого, рівня; нетипові задачі — типи тестів вищого, третього, рівня. Тип тесту визначається характером розумової діяльності, яку потрібно виконати під час розв'язання тесту.

Форма тесту визначає його внутрішнє подання. Сучасні інструментальні засоби дають можливість створювати тести з відповідями на вибір, числові, які конструюються. На практиці найчастіше використовуються тести з відповідями на вибір, бо їх простіше створювати та використовувати. У тестах з варіантами відповідей (на вибір) під час відповіді основні розумові зусилля витрачаються на виконання завдання, а не на набір відповідей.

Досить часто тести з варіантами відповідей пов'язують лише з першим рівнем засвоєння (розпізнання, розрізнення, класифікація). На жаль, це поширена помилка. Для визначення тесту важлива не його форма, а лише вид розумової діяльності, який необхідно виконати для розв'язання тестового завдання. Причому якщо кількість варіантів перевищує 3 (5—9), то ймовірність угадування незначна.

Отже, однією з найважливіших ланок у автоматизації навчального процесу є створення тестів, які уможливають адекватну оцінку якості навчального процесу та використовують при цьому досить прості форми подання, зокрема тест із варіантами відповідей.

В. М. СИДОРЕНКО, канд. екон. наук, доцент кафедри інформатики КНЕУ

НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОВЕДЕННІ КОНТРОЛЮ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань, що їх одержують студенти, є одним зі складників навчального процесу.

Сучасна методологія організації навчального процесу пропонує три етапи контролю знань студентів: самостійне контролювання знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни; тестування знань за окремими розділами (модулями) дисципліни; підсумковий контроль знань (залік, іспит).

Впровадження інформаційних технологій навчання (Internet, системи дистанційного навчання та ін.) потребують нових підходів і до організації системи контролю знань. Більше уваги приділяється самостійному контролю отриманих знань з боку студентів, а контролююча роль викладача виявляється зазвичай на кінцевому етапі.

Інформаційні технології навчання дозволяють використовувати такі засоби самостійного контролю знань:

- використовуючи системи дистанційного навчання, генерувати довільний набір питань для контролю знань, набутих під час вивчення розділу;
- генерувати довільний набір питань, що надають можливість проконтролювати знання як з розділу, що вивчається, так і з тих розділів, що з ним логічно пов'язані;